

Aan de commissie
Mobiliteit, Haven, Economie en Klimaat

Beste commissieleden,

Op 14 december 2023 heb ik u per brief (23bb008585) geïnformeerd dat op de luchthaven Rotterdam The Hague Airport (RTHA) PFAS is aangetroffen in het oppervlaktewater van twee sloten nabij de brandweeroefenlocatie.

In deze brief gaf ik aan dat RTHA vervolgonderzoek ging uitvoeren naar de aard, omvang en risico's van PFAS in en om deze brandweeroefenlocatie. Dit onderzoek richt zich op de volkstuinvereniging (VTV) Wilgentuin en aan de iets verderop gelegen Pony Club de Schieruiters en Landelijke Rijvereniging Schiebroek (hierna ook 'ponyclub').

Op 19 december 2023 is op de luchthaven een bijeenkomst georganiseerd om de situatie nader toe te lichten, gericht op de betrokken verenigingen en andere geïnteresseerden. Doel van de bijeenkomst was mede aan te geven welke onderzoeksmaatregelen door RTHA werden voorgesteld. Bij die bijeenkomst waren ook andere volkstuinverenigingen uit de omgeving aanwezig die vroegen om onderzoek. Om verdere verspreiding van PFAS via oppervlaktewater uit te sluiten is hierop besloten ook onderzoek uit te voeren op de verderop gelegen volkstuinvereniging Zuiderlaan. Deze volkstuin ligt langs het afwateringsgebied van de luchthaven. Bij andere volkstuinverenigingen bleek geen aanleiding voor onderzoek.

Deze onderzoeken zijn in januari opgestart en zijn nu gerapporteerd. Op basis van de resultaten van de onderzoeken is door de GGD de gezondheidkundige situatie beoordeeld en is voor beide VTV's en de ponyclub een advies opgesteld.

Ik wil de resultaten en het advies graag met u delen.

Resultaten en advies GGD

Volkstuinencomplexen

Uit het bodemonderzoek blijkt dat de gehalten aan PFAS in de grond in sommige tuinen iets verhoogd zijn. Tuinders kunnen nog steeds veilig in de volkstuin blijven werken en een moestuin houden.

Echter, omdat de waarden uitkomen boven de gezondheidskundige waarden voor dagelijks eten uit de eigen tuin, adviseert de GGD om eten uit eigen tuin af te wisselen met eten uit de winkel. Om minder PFAS binnen te krijgen via het eten van gewassen, kan ook in bakken met schone tuinaarde worden geteeld.

Ook zijn de concentraties PFAS in het slootwater direct langs en in het volkstuincomplex op sommige plekken hoger dan de indicatieve norm voor het besproeien van groenten. Daarom adviseert de GGD om geen oppervlaktewater (slootwater) te gebruiken voor beregening van de volkstuin.

Er is ook specifiek gekeken naar het risico voor kinderen die spelen op de kinderspeelplaats op de Wilgentuin. De PFAS-gehalten die daar zijn gemeten, zijn ruim onder de gezondheidskundige risicowaarden voor speeltuinen. Kinderen kunnen hier veilig spelen. Voor kinderen die met water spelen of per ongeluk slootwater inslikken worden geen risico's verwacht voor de gezondheid. Omdat het geen officieel zwemwater is, raadt de GGD sowieso af om hier te zwemmen.

Ponyclub

Bij de ponyclub blijkt dat de gemeten gehalten aan PFAS in de bovengrond niet zijn verhoogd. Risico's voor de gezondheid bij mensen die gebruik maken van het terrein zijn dan ook niet te verwachten. De gemeten gehalten in het omringend slootwater zijn wel verhoogd. Omdat er nauwelijks contact is met dit water, worden gezondheidsrisico's niet verwacht.

Eerder bodemonderzoek en gebruiksadvies

In 2020 is op de beide volkstuinlocaties onderzoek gedaan naar lood in de bodem. Dit in het kader van grootschalig onderzoek naar lood in de bodem in heel Rotterdam. Geconstateerd is dat in de grond lood in matig verhoogde gehalten aanwezig is en door de GGD zijn ook toen gebruiksmaatregelen geadviseerd. De gemeente heeft de besturen en gebruikers onder andere via een bief en een flyer nader geïnformeerd. De belangrijkste adviezen zijn het wassen van handen na tuinieren en buitenspelen en het advies om groente en fruit in bakken met schone grond te telen. Voor VTV Zuiderlaan geldt dit advies voor het hele complex, voor VTV Wilgentuin voor een deel van het complex. De adviezen die voortkomen uit dit onderzoek naar PFAS hebben overlap met de adviezen die in dit kader, voor deze gebieden zijn afgegeven. Omdat de verhoogde PFAS-aanwezigheid is aangetroffen in het oppervlaktewater wordt nu aanvullend geadviseerd om dit oppervlaktewater (slootwater) niet te gebruiken voor de bewatering van gewassen. Met de volkstuinverenigingen worden nu opnieuw afspraken gemaakt hoe met de gebruiksadviezen omgegaan moet worden. Ook wil RTHA samen met de gemeente kijken of meer regenwateropvang mogelijk is.

Communicatie

Op 2 april zullen de resultaten van deze onderzoeken gedeeld worden met de leden van de volkstuinverenigingen tijdens een informatieavond op de luchthaven. De GGD zal het gezondheidkundig advies toelichten. Dit sluit aan op de wens van RTHA en gemeente om richting direct betrokkenen te communiceren. Deze datum is gekozen, omdat er zo voor het teeltseizoen duidelijkheid is over de situatie. De informatiebijeenkomst richt zich primair op de volkstuinverenigingen en het advies aan de tuinders. Bij deze avond zijn de GGD, de gemeente Rotterdam, het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en de DCMR aanwezig om vragen te beantwoorden.

Een toelichting op de resultaten van de onderzoeken zal op de website van RTHA worden gepubliceerd. Net als eerdere resultaten en de eerdere voortgang. De DCMR beoordeelt namens de gemeente Rotterdam de onderzoeksrapporten en zal na beoordeling de rapportages en haar beoordeling op haar website publiceren, zodat eenieder toegang heeft tot deze gegevens. Eerder onderzoek op de luchthaven is ook via de website van de DCMR toegankelijk.

Vervolg

Bij de VTV Zuiderlaan is geen leidingwater aanwezig voor de bewatering van tuinen. Daarom gaat de gemeente in overleg met VTV Zuiderlaan om een zo duurzaam mogelijk alternatief te bedenken voor het watergebruik. De gemeente is een onderzoek gestart welke mogelijkheden er zijn. Bij de VTV Wilgentuin zijn alternatieven voor slootwater, zoals leidingwater, al aanwezig.

Nog niet duidelijk is wat de PFAS-gehalten in het slootwater zijn tijdens droge periodes. Samen met RTHA wordt gekeken naar welk nader onderzoek nodig is om de kwaliteit van het slootwater tijdens de droge (zomer)periode in beeld te krijgen. Dit is ook van belang omdat slootwater met name wordt gebruikt in de volkstuin tijdens deze droge periodes.

De gemeente wil daarnaast met RTHA nadere afspraken maken over vervolgonderzoek rond de brandweeroefenlocatie specifiek naar de PFAS-verspreiding, met als doel na te gaan welke maatregelen getroffen kunnen worden om verdere verspreiding van PFAS buiten de luchthaven tegen te gaan.

Zodra de onderliggende onderzoeken gepubliceerd zijn zal ik u deze via een aanvullende brief doen toekomen. Daarnaast zal ik u nader informeren bij nieuwe ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Drs. C.M. Zeegers MA
Wethouder Klimaat, Bouwen, Wonen